

skaviny, které se skládají ze součástí střelného prachu (ledku, síry a uhlí). V sazbě celní 52 zl. 50 kr. za 100 kg. zahrnut jest poplatek licenční.

V. Jiné třaskaviny.

Při zakročení úřadu důchodkového označena jako vadnou výbušná látka lišící se od obyčejného černého prachu a vysloveno, že se dek. dv. kanc. ze dne 28. dubna 1842, č. 16.243 a ze dne 4. července 1842, č. 27.553 týkající se převzetí prachu závadného z důvodů důchodkových do dělostřeleckých strojních skladů odnášejí toliko na černý prach oné doby známý. Do skladů těch přejímati nelze výbušné látky a preparáty, které od té doby ve velkém počtu nově byly vynalezeny a uchylují se od obyčejného černého prachu, poněvadž není možno připustiti jich uložení s většími zásobami černého prachu z ohledů bezpečnostních, a dále z toho důvodu, že úřady dělostřelecké nemají kromě normálních skladů zvláštní, přiměřeně skrovnější přístřeší k dispozici. Výbušné látky tohoto druhu sluší naopak posuzovati dle ustanovení §§ 116 a 194 min. nař. ze dne 2. července 1887, č. 68 ř. z. týkajícího se výroby a obchodu třaskavinami. Shledají-li se tedy některé látky výbušné vadnými, sluší je bez prodlení odevzdati v městech se zvláštním statutem úřadu bezpečnostnímu, v jiných městech okresnímu hejtmanství, a kde to možným není, nejbližšímu četnickému velitelství staničnímu (rozh. min. fin. ze dne 23. prosince 1886, č. 40.610).

VI. Sazba pro střelný prach vyhlášena byla dekretem dvorské kanceláře ze dne 5. března 1836 čís. 1414, sb. zák. pol. sv. 64 str. 447. Sazba tato platí posud. Dle něho obnáší licenční poplatek ze střelného prachu jakéhokoli druhu 16 kr. z vídeňské libry nebo 50 kr. r. m. z kilogramu, a jest poplatek tento zahrnut v celní sazbě 52 zl. 50 kr. za 100 kg. (pol. sazb. č. 346).

Praktikanti právní.

I. Pojem.

Praktikanty právními nazývají se oni, kteří se zaměstnávají v t. zv. přípravné službě soudcovské, aby se pro budoucí své právnické povolání (soudcovské, advokátní, notářství atd.) připravili.

Dle různých oborů právnického povolání jest určitá přípravná služba soudcovská (právní praxe) buď nutnou buď možnou (t. j. započítatelnou v předepsanou praxi odbornou). Nutnou jest pro službu soudcovskou (šnedělní, § 18 zák. o s. org. a § 1 odst. 1 čís. nař. z 16. října 1854, č. 267 ř. z.), pro advokacii (jednorocní § 2 lit. a) adv. řádu), pro službu u finanční prokuratury (jednorocní, § 3 min. nař. z 16. června 1855 č. 34 ř. z.). Možnou jest při advokacii, pokud roční nutnou praxi přesahuje a pokud předepsaná tříletá praxe advokátní po nabytém doktoratu tím újmy nedoznává, a při notářství (§ 2 lit. b) adv. ř., § 6. c) not. ř.).

II. Připuštění ku praxi právní.

1. Podmínky.

Podmínkou připuštění k právní (soudní) praxi jest absolvování studií právnických a odbytí všech tří theoretických zkoušek státních na právnické fakultě některé tuzemské university (§ 4 odst. 3. zák. o s. org. a § 1 čís. nař. z 10. října 1854, č. 267 ř. z.). Možnost připuštění předpisem posléz uvedeným přijímati kandidáty se dvěma státníma zkouškama byla pro

Čechy vyloučena nařízením min. sprav. ze dne 13. pros. 1887 č. 20197 (věstn. min. spr. z r. 1887 č. XXIV).

Doktorát nabytý na fakultě právnické rak. university před 1. říjnem r. 1894 nahrazoval státní tři zkoušky právnické. Doktorátu po tomto dni získanému význam tento nepřisluší (§§ 6 a 8 zák. ze dne 20. října 1894. č. 68. ř. z.).

2. Povolení.

Za připuštění k právní praxi třeba žádati u presidia vrchního zemského soudu, v jehož obvodu kandidát praxi konati zamýšlí. V žádosti této (kolkem za 50 kr. opatřené) nutno uvést, hodlá-li se žadatel věnovati úřadu soudcovskému či jinému povolání právnickému (§ 16 odst. 1 a 2 z. o s. org.). Presidium vrchního zemského soudu vysloví připuštění a určí soud, ke kterému žadatele přiděluje (§ 16 odst. 1 a 3 z. o s. org.).

Proti odmítnutí žádosti za praxi právní jest připuštěn rekurs do 14 dnů na ministerstvo spravedlnosti (§ 16 zák. o s. org.).

III. Doba a obsah soudní praxe.

Co do doby a způsobu soudní praxe nutno rozeznávati, k jakému cíli za připuštění k praxi bylo žádáno.

Pro praxi kandidátů notářských není žádného bližšího předpisu a může tedy praxe tato jak u soudů sborových tak i okresních a jak v oboru agendy trestní, tak i civilní býti odbývána. Doba i způsob praxe úředníků finanční prokuratury a příslušníků auditoriátu řídí se dle poukazu představeného jejich úřadu. Prohlásil-li žadatel, že se hodlá věnovati stavu advokátnímu, musí býti po 1 rok zaměstnán u soudu sborového a u tohoto podle poukazu presidenta tak zaneprázdněn, aby měl příležitost, všech vědomostí k vykonávání advokacie potřebných si opatřiti (§ 16 odst. 1. posl. věta z. o s. org.). Kandidáti advokacie mohou ovšem i po odbytém roku ještě dále v právní praxi zůstat, kterou i u soudu okresního i u státního zastupitelství nebo i u soudu vrchního mohou odbývati. Rovněž nebude asi překážky, aby podobně jako i kandidáti úřadu soudcovského ihned za 3letou praxi zažádali a stejně s těmito byli zaměstnáni. Právní praxe nemá trvati déle než 3 roky. Žádají-li však právní praktikanti za to, může jim i po uplynutí tří let, chovali-li se bezúhonně a byla-li jejich služba uspokojivá, býti od presidia vrchního soudu povoleno, aby v praxi soudní ještě dále pokračovati mohli (§ 17 odst. 1 zák. o s. org.).

Prohlásil-li se žadatel, že se chce věnovati stavu soudcovskému, zařídí se zaměstnání jeho i pořadí soudů, u kterých praxi tříletou v § 4 z. o s. org. předepsanou odbývati má, dle § 9 z. o s. org. a předpisů min. nař. ze dne 15. srpna 1897 č. 192 ř. z. (Viz: Služba přípravná soudcovská.)

Doba, po kterou právní praktikant pro nemoc, dovolenou nebo cvičení vojenské praxi právní odbývati nemůže, počítá se do předepsané přípravné služby potud, pokud šest týdnů nepřekročuje (§ 8 zák. o s. org.).

Účel soudní praxe jest povždy jen instruktivní. Nemá býti proto použito právních praktikantů jako sil pracovních, nýbrž naopak jest vždycky toho dbáti, aby jim po vykonání prací uložených zbyla ještě přiměřená doba k jejich studiu (§ 9 cit. min. nař.).

Týž účel mají i tak zv. cvičné kursy, odbývané u soudů sborových, na kterých jak auskultanti tak i praktikanti právní se mají účastniti (§ 10 z. o s. org. a §§ 31 a násl. cit. nař. min.).

IV. Dohled nad právními praktikanty a tresty disciplinární.

Praktikant soudní praxi nastupující jest povinen přísežně zaslíbiti, že bude konati veškeré práce jemu svěřené a zachovávat mlčenlivost ve věcech služebních (§ 15 odst. 1 z. o s. org.).

Dohled nad úředním působením právních praktikantů vykonává president sborového soudu první instance, v jehož obvodu tito praxi svoji odbývají. Při vrchních soudech přísluší dozor tento presidentu vrchního zemského soudu nebo radovi vrchního z. soudu, kterého president k tomu určil. Při soudech okresních náleží bezprostřední dohled nad praktikanty přednostovi soudu okresního (§ 10 cit. m. n.).

Právní praktikanti, kteří povinnosti zaslíbené zanedbávají nebo porušují, mají býti k plnění povinností těchto přiměřeným napomínáním přidržováni. Zůstává-li napomínání bez úspěchu nebo dopustili-li se těžšího porušení povinnosti, může vrchní roud zemský vysloviti, že praktikant jest vyloučen z právní praxe u toho soudu, u něhož dosud byl zaměstnán nebo je-li tu zvláště těžký případ, u všech soudů obvodu dotčeného vrchního zemského soudu. Proti vyloučení z právní praxe přísluší praktikantu stížnost na ministerstvo spravedlnosti, kterou do 14 dnů podati třeba (§ 17 odst. 3. z. o s. org.).

Prameny léčivé (minerální, nerostné) jsou prameny, v nichž zpravidla rozpuštěno jest značnější množství pevných součástí a plynů a kteréž vynikají léčivými účinky na organismus lidský. Prameny léčivé jsou ve vlastnictví státu, země, okresu, obce neb i jednotlivce.

I. Zákonná ochrana pramenů léčivých.

Veliký význam pramenů léčivých pro veřejné zdravotnictví a značný náklad, který zpravidla vymáhá zachování a používání pramenů těch; přimělo zákonodárství, že učiněna v četných směrech pečlivá opatření na ochranu jich.

1. Horní zákon stanoví, že dlužno při povolování kutby šetřiti zájmů veřejných a je-li v té příčině nějakých závad, přísluší rozhodnouti o tom hornímu úřadu ve srozumění s horními úřady správními; na základě tohoto ustanovení byly vytčeny pro léčivé prameny ochranné obvody (rayony) (§ 18 hor. z.). Dále stanoví § 222 hor. zák., že má horní úřad učiniti potřebná bezpečnostní opatření zpravidla ve shodě s politickým úřadem, nastanou-li v podniku horním události, které ohrožují bezpečnost pramenů léčivých.

2. Dle zákona lesního odůvodněno jest zakládati jehličnaté lesy na ochranu léčivých pramenů ve sm. § 19.

3. Zákony vodní. I z ustanovení zákonů vodních vychází jasně na jevo, že i pro prameny léčivé vytknouti jest jakýsi ochranný okršlek k tomu konci, aby při stavbě nových studní nebyla voda odnímána léčivým pramenům. Jednotlivé korunní země vydaly též při úpravě léčebnictví nařízení na ochranu léčivých pramenů; tak ku př. zemský zákon pro Čechy ze dne 27. října 1863 č. 9; dále bylo pro Dol. Rakousy nařízeno výnosem místodržitelství ze dne 20. července 1863 na ochranu léčivých pramenů v Pyrawarthu, že se tam nesmí nová studna budovati a na dosavadních studnách že se nesmí provésti nijaká změna, leč by vymohlo se k tomu přivolení politického úřadu. Pramenu léčivých užívá se jednak jako lázni, jednak ku pití vody jejich.